

Функції повтору в автобіографічних текстах

Емоційність і експресивність можуть передаватись у тексті завдяки вибору певних лексичних одиниць і особливому розташуванню останніх у реченні, тобто, завдяки вибору певних синтаксичних конструкцій.

Аналіз особливостей автобіографічних текстів, і, зокрема, літературних автобіографій нобелівських лауреатів показав, що в них переважають засоби, основані на прагматичному аспекті функціонування мови в текстах. Автор досягає прагматичного впливу на реципієнта завдяки вживанню різних стилістичних засобів, насамперед, повторів.

Вивчення повтору привертає увагу багатьох лінгвістів, зростає кількість робіт, присвячених цьому питанню.

Традиційно, повтором називають фігуру мовлення, що полягає у повторенні звуків, слів, морфем, синонімів чи синтаксичних конструкцій в умовах достатньої тісноти ряду, тобто розміщених у складі одного речення, абзацу чи частини тексту так близько один від одного, що їх можна помітити.

Як і інші фігури мовлення, повтор підсилює виразність висловлення, отже, його головні функції – підсилювальна і емоційна. Повтори передають значну інформацію емоційності, експресивності, виразності, стилізації і класифікуються в залежності від того, які елементи повторюються.

Лексичний – повторення слова чи словосполучення у складі одного речення, абзацу чи всього тексту, який вживається здебільшого з метою логічного наголосу, необхідного для того, щоб привернути увагу адресата до ключового слова в реченні/реченнях:

He came by almost every lab almost every day to chat with us students about almost everything (John B. Fenn).

Humankind eventually would have solved the matter, but I had the fortunate experience of being the first person with the right idea and the right resources available at the right time in history. I would like to mention another right person at the right time, namely Robert Noyce, a contemporary of mine who worked at Fairchild Semiconductor (Jack S. Kilby).

Синтаксичний – повтор паралельних конструкцій, що мають однакову синтаксичну будову, для підсилення емоційного впливу на читача:

We debated about what was wrong with the models that we were being taught. We thought about how we could or would go about changing the models, and

occasionally about how we could or would go about changing the world (Joseph E. Stiglitz).

Варто відмітити, що в автобіографіях нобелівських лауреатів було виділено широкий ряд різнопланових повторів, за допомогою яких вдається створити ефект цілісності повідомлення, утримати увагу читачів і, таким чином, підкреслити значущість повідомлення:

- анафоричних, при яких повторюються елементи, розташовані на початку речення:

I wanted the newspaper to do something different. I wanted it to have more stories about student issues, and also more features of human interest. I wanted it to be less solemn and more serious (George A. Akerlof).

- епіфоричних – повтор слова наприкінці двох чи більшої кількості фраз:

There, I experienced full-time research, performed by a team of professionals who would discuss what the important problems were, decide what to do, how to do it, and then go into the lab and do it (William D. Phillips).

Повтор сполучників, що називається полисиндетоном:

From them both I gained a sense that there is not, or need not be, any clear distinction between work and play, and that one has a duty both to serve others and to do the best one can in everything (John B. Fenn)

За допомогою підсилювальної й емоційної функцій повтору автор може виділити головну ідею тексту чи уривку, при цьому останній набуває особливої виразності.

Так, старанність автора, невпинний плин дослідницької роботи, наполегливість у досягненні результатів підкреслюється лексичним повтором: *I counted, recounted, re-recounted and finally asked John to count, too (H. Robert Horvitz).*

Прагматичний потенціал анафоричних паралельних конструкцій полягає в наданні рядкам, де йдеться про військову службу, особливої емоційності, підкреслюючи безсилля перед військовою машиною, знеособлення, пригніченість, неминучість і неможливість уникнути долі:

So I became an enlisted man and let the system do with me as it saw fit. [...] All one's clothes and possessions are removed and shipped home. All one's hair is shaved off so that one looks like a concentration camp victim. All people get the same hemorrhoid examination. All people get the same equipment. All people run with this equipment to the firing range. All people get the same cold. All people do the same chin-ups before meals (Robert B. Laughlin).

Отже, повтор як стилістичний засіб вживається продуцентами автобіографічного дискурсу з метою привернення уваги, підкреслення значущості сказаного й підсилення емоційного впливу на реципієнта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

Джерело ілюстративного матеріалу. Режим доступу: <http://www.Nobelprize.org>.